

Haggai 1

Israël lachte en juichte toen het terugkwam uit de ballingschap. De Heere had wat groots gedaan, door het gevangen Israël terug te brengen. Een blijde droom kwam uit. De herbouw kon beginnen. Het bleef niet bij een blijde droom: De herbouw werd ter hand genomen. De tempeldienst moest worden hersteld. In ieder geval werd het brandofferaltaar opgericht... Het fundament voor de tempel werd gelegd.

Maar inmiddels zijn we zestien tot twintig jaar verder. Nog staat er geen tempel. Er is niets gebeurd.

Wat is de oorzaak van de verhindering...?

Financieel is het geen probleem.

Maar de geest om de wederopbouw ter hand te nemen ontbreekt.

Voor beter begrip wat er speelt moet je ook Ezra of Zacharia erbij lezen.

Twintig jaar geleden zijn de initiatieven genomen om de tempel te herbouwen.

Tot nu toe zijn alleen de fundamenteen gelegd.

Maar verder is er tot nu toe niets gebeurd.

De mensen zijn langzaam aan de situatie gewend geraakt.

Zoals wij vandaag soms weten van verschillende de ruïnes van een kasteel of van een kerk.

En als je er vlak bij bent opgegroeid, dan weet je niet beter, dan dat het altijd zo was.

Maar niet dat het eens anders was.

Nu hier in Haggai 1, leven de mensen al zo'n twintig jaar in een situatie van een geestelijke malaise, waaraan ze gewend geraakt zijn. Ze hebben zich er tevreden mee gesteld om het abnormale normaal te vinden. In deze situatie klinkt de boodschap van Haggai.

Hij wordt door de Heere geroepen, gezonden met het Woord van de HEER

Na de 2^e WO-oorlog ontstonden er allerlei initiatieven op het terrein van de grote en kleine oecumene. Vanmiddag kijken we terug de kleine oecumene. Het voortouw tot die kleine oecumene werd genomen door de christelijke gereformeerde kerken. Al in 1947. Ds. JH. Velema noemde in 1951 de verscheurdheid van de Geref. gezindte een bedroevend, ja zelfs een benauwend verschijnsel. Het duurde echter tot april 1963 toen de vergadering werd gehouden waarin het COGG werd opgericht.

Grote ambities werden geuit. Bezoek elkaars synoden, bespreek met elkaar belangrijke zaken als het Schriftgezag, liturgie en psalmberijming.

Het moderamen van het COGG wilde wel voorzichtig aan doen. Laat het COGG een bezinningsorgaan zijn. Haal niet te veel overhoop.

In 1965 werd er een conferentie over de prediking gehouden. Die werd goed bezocht. Een jaar later moest een tweedaagse conferentie worden afgelast wegens gebrek aan aanmeldingen.

In de loop der jaren kwamen er steeds meer spanningen naar boven rondom de belijdenis. Met namen in de relatie met de Gereformeerde kerken. De ontwikkelingen gingen in dit kerkverband snel. Wat leidde tot scherpe woorden van de kant van o.a. ds Exalto over de ontwikkelingen in de Gereformeerde kerken.

Van Lieburg noemt in het boek: 'Verscheurd verlangen' – met als ondertitel: De uitblijvende eenheid van de geref. gezindte... het COGG een gemêleerd gezelschap in een gebroken geestelijke gezindte. Deze gemêleerdheid zorgde/ zorgt er voor dat er weinig ruimte was / is voor het ontplooiën van vruchtbare initiatieven in het onrustige vaarwater van het meervoud van kerken.

Toch werd in 1973 een verklaring aanvaard waarin men schuld beleeft dat men elkaar te veel heeft overgelaten aan elkaar, te weinig verantwoordelijkheid jegens elkaar heeft betracht en daardoor te weinig uitgekomen is dat de zaak die ons allen aangaat op het spel staat.

Bezinning vond plaats op de artikelen 27-29 van de Nederlandse geloofsbelijdenis.

Die uiteindelijk in 1996 leidde tot de zogeheten Ecclesiologische Consensus. Wat zegt de Bijbel over de kerk/ gemeente? Deze consensus werd afgesloten met een commitment: Deze Bijbelse lijnen (12 in getal) beamen wij gezamenlijk, ondanks de kerkelijke gescheidenheid. Wij ervaren het nog gescheiden voortbestaan van de diverse kerken binnen de Gereformeerde Gezindte als heel schrijnend. Als wij intussen menen ieder in de eigen kerk op onze post te moeten blijven, beloven we elkaar bij deze dat we aldaar tegen elke ontsparing waardig en ondubbelzinnig zullen waken en zo nodig getuigen. Daarop is ieder aanspreekbaar. Moge de Heilige Geest elke kerkelijke vergadering leiden in alle waarheid en eenheid.

Ds. Blenk legde de vraag voor om een vast agendapunt te maken van: wat deed ieder met het in de consensus uitgesproken commitment? Een vraag die je vandaag elkaar nog maar weer eens moet stellen...

Vervolgens brak er een tijd van allerlei onrust en spanningen aan. Vooral rond de Gereformeerde kerken toen het boek van professor den Heyer over de leer van de verzoening verscheen. Dit leidde tot veel gesprekken met de Geref. Kerken, maar er kwam geen veroordeling van de leer op de Geref. synode. Kerken als de CGK dreigden uit het COGG te stappen. In een bewogen vergadering werd er in november 2001 afscheid genomen van de Gereformeerde kerken. In 2002 werden niet alleen het Confessioneel Geref. Beraad, maar ook de Vrijgemaakten een aantal jaren later lid.

Nieuwe zorgen kwamen er rond 2003/ 2004. Na de fusie van de Ned.Herv. kerk, de Gereformeerde kerken en de Lutherse kerken ontstond er een scheuring. Een nieuwe kerk was geboren. De Hersteld Hervormde Kerk. Na een aantal jaren van waarneming, zijn ze lid geworden.

De vorige voorzitter - ds. van der Kraan – nam in 2005 het initiatief om de positie van het COGG onder ogen te zien. Alle delegaties dachten erover na. De conclusie luidde de COGG moet een platform en ontmoetingsplaats zijn... zoals het was, zo moet het maar blijven...

En ook in de laatste tien jaren... belegden we conferenties... vonden er ontmoetingen en gesprekken plaats... Mooie inleidingen en meditaties rondom een open Bijbel.

We proeven elkaars nieren. Wijzen erop dat samenwerking vooral van onderaf moet groeien. En allereerst plaatselijk gestalte moet krijgen. Hebben het weer met elkaar over een convent. En horen we van plaatselijke initiatieven als wolkjes van eens mans hand.

Toch proef je bij alle herdenkingen die geweest zijn in groeiende mate iets van geestelijke gelatenheid... We leven in een postmoderne wereld, waarin de kerk steeds meer marginaal wordt... Wat willen we als COGG?

Er moet iets gebeuren... maar dat kunnen wij niet maken, dat moet echt van een andere kant komen. Zodat we tegen elkaar zeggen: dit is niet normaal. God heeft iets veel beters voor ons. We dachten misschien dat dit, tienmaal gereformeerd, het beste is.

Weet u wat zo wonderlijk is, dat is ook eigen aan de Schrift,

Dat God onverwacht doorbreekt, dat Hij iets nieuws maakt ...

Is dat niet het verlangen is als we het hebben over kerkelijke verdeeldheid, en tegelijk heb je het gevoel vandaag dat je in dat verlangen eenzaam alleen staat.... Dat diepe verlangen van

de eenheid van de ene kerk, de eenheid die ons gegeven is in Christus.
Er is immers maar één Christus, en daarom is er maar één kerk.
Er is maar één Hoofd en daarom maar één lichaam.
Wanneer de Heere werkt, dan ervaren we toch iets, van dit kan toch niet... dit mag toch niet.
Jazeker het is een verscheurd verlangen... maar het verlangen is toch opdat wij één zullen zijn.

God doet het hier... in de Schrift... door die voor ons niet zo bekende profeet... Haggai...
Hij is door de HEERE gezonden. Met een opdracht en volmacht van God.
Zijn optreden is slechts te verklaren vanuit de trouw van God aan Zijn eigen Woord.
De Heere staat op en Hij wil wonen en werken in Jeruzalem te midden van Zijn volk.
in een steeds dieper worden duisternis van de tijd... wordt deze profeet geroepen om het
Woord van God te spreken. Haggai heeft krachtig en vruchtbaar mogen roepen...

Eén van onze oud- bestuursleden van het COGG, de overleden ds Kieskamp, was een man die
daar naar uitzag. En daar ook verwachting voor had... dat de Heere zal werken...
Hoe vaak heeft hij ons niet gewezen op het gebed om de HG. Dat de Heere eenheid zou
werken...in een weg van verootmoediging voor Gods aangezicht. Wees hij ons om ons te
verootmoedigen over de zonde van de kerkelijke verdeeldheid... Wie zou niet wenen schreef
de voorzitter van de GB een jaar geleden in de WHV... waarbij hij uitkwam bij de wenende
Borg: Ik heb u bijeen willen vergaderen... over verlangen naar eenheid gesproken...

Via de profeet wordt het Woord van de Heere tot de leiders in Jeruzalem en vervolgens tot
het hele volk gericht... Het volk heeft laten zien: het is nu de tijd niet... om tot herstel van de
tempel te komen.

Er heerst een houding van geestelijke onverschilligheid.

Het is nou niet iets wat ons echt zwaar drukt.

Maar ze vergeten dat het Gods wil is dat Zijn tempel herbouwd zal worden.

Dat behaagt Hem en dat verheerlijkt Hem.

De mensen zeggen voor ons zijn er belangrijkere dingen dan Uw behagen en Uw heerlijkheid
Nee nu nog niet de tijd.

En ze hebben daar hun redenen voor... om het niet te doen.

Spurgeon vertelt een verhaal ergens van een jongen op school, die hij kende. Die als hij boos
werd, dan ging hij met iets gooien, zodat het kapot ging. Spurgeon zegt dan ik was nooit
verrast door het feit dat hij boos werd, ik was nooit verrast dat hij met iets ging gooien als hij
boos werd, ik was ook niet verrast dat het kapot ging wat hij gooide.

Maar ik was altijd weer verrast dat wanneer hij boos werd dat er altijd wel iets was om te
gooien.

En in het kader van vandaag zou je kunnen zeggen, dat er altijd wel redenen te vinden zijn
om te zeggen dat het nu nog niet de tijd is. Kijk we zullen allemaal niet ontkennen dat
gehoorzaamheid aan God een goede zaak is. En we zullen allemaal niet ontkennen dat
gehoorzaamheid aan God ons geweldige lessen leert. We zullen allemaal niet ontkennen dat
het gebed van Jezus Christus Ik wil dat ze allen één zijn absoluut bovenaan moet staan in
onze gesprekken... maar toch blijven we zeggen: het is nu de tijd niet.

Maar wat zeg je als je het uitroept... dat het nu niet de tijd is.

En we voeren redenen aan en we zeggen, het zijn vandaag geen gemakkelijke tijden.

In de wereld is zoveel gaande. We kunnen zoveel wellicht duiden en noemen. Op allerlei terreinen; theologisch, ethisch enz ...

Haggai... legt de ware oorzaak open. Die ligt in geestelijke gemakzucht en lauwheid.

Want als wij zeggen het is nu niet de tijd...

Zeggen we dan niet... het hoeft van ons niet...

In zijn boek Eenheid in verscheidenheid? Met als ondertitel de identiteitscrisis binnen de Geref. Gezindte schreef prof. van 't Spijker.. 'de crisis van de Geref. Gezindte is een theologische crisis omdat ze samenhangt met de onzekerheid waarin vele gereformeerde theologen verkeren. Het is een kerkelijke crisis die samenhangt met en zich openbaart in de versplintering op het kerkelijke erf. Het is een religieuze crisis van het geloof uit het geloof, waardoor in de grond van de zaak de harten vervreemd zijn van de genade van God. En dan schrijft hij... ten diepste is de crisis binnen de Geref. gezindte te verstaan in de Bijbelse zin van het woord als een oordeel. Zelfs het besef van de onmacht, de verbijsterende onmogelijkheid om uit deze situatie te geraken raakt nog niet aan de diepste nood waarvan hier sprake is. Ook die onmacht is een schuldige onmacht voor God. Tegelijk is er in dat oordeel ook de genade en de ontferming die meespreekt'. (einde citaat).

Wat bestraft God...? In Haggai's tijd is het dat ze zich schatten verzamelen die niet verzadigen. Want dit wat je hebt kan je niet verzadigen. Waarom kijk je de verkeerde kant uit voor je verzadiging. Uw prioriteiten zijn verdorven.

Hoor wat hij zegt in vers 4.. js het voor u wel de tijd om in uw fraaie huizen te wonen terwijl dit huis verwoest ligt? En dan vers 8.. ga het gebergte in, haal hout, en herbouw dit huis, dan zal Ik er behagen in scheppen en verheerlijkt worden, zegt de HEERE.

De zaak waar het me vanmiddag om gaat is. Investeer ik mezelf en mijn leven in niets minder dan het behagen van God en Zijn heerlijkheid ook wanneer het gaat om deze zaken waar we vanmiddag voor bij elkaar zijn. Ook wanneer het om de missie van het COGG gaat? Om dichterbij elkaar beter te leren verstaan en elkaar aanspreken op basis van Gods Woord en de belijdenis om deze manier dichterbij elkaar te komen en te staan naar eenheid in waarheid.

Wat straft God in de Geref. Gezindte? Bezoekt God aan ons de hoogmoed, of zijn we zo aan de status quo gewend. In ieder geval begint het oordeel vanaf het huis van God.

Haggai moet het Woord van de HEERE spreken, en zo komt de dwaasheid van de mensen aan het licht en komen hun zonden openbaar. En dan? Waar het Woord met macht komt, daar zal het doen wat God behaagt. Het Woord van de HEERE komt en waar het komt in haar kracht door de Heilige Geest, daar gebeurt wat. In vers 12.. lezen we en het volk met haar leiders, luisterde naar de stem van de HEERE, hun God en naar de woorden van de profeet Haggai...En nadat het werk zo'n twintig jaar stilgelegd heeft wordt nu in aantal maanden de tempelbouw voltooid.

God spreekt Zijn Woord. Een ontwaken leert ons onze schuld te gaan zien aan de kerkelijke verdeeldheid en die werkelijk te belijden. In een vergadering van het COGG in 1973... werd beleden.. dat we teveel langs elkaar heen leven, het voorbijgaan aan elkaars moeilijkheden

en het ontbreken van het besef dat de moeilijkheden in de verschillende kerken ons aller zaak raken.

Wij hebben dan ook onze zelfvoldaanheid te doden. We hebben te leren dat de één niet zonder de ander kan leven. Wij hebben elkaar te dienen. Laat dat maar van onderop beginnen zei ds. Boer. Boer sloot zijn rede 1963 af...met deze woorden: laat ons dicht bij het Woord blijven. Laten wij duizendmaal ons eigen inzicht wantrouwen, maar nooit het Woord van God. Vanuit dit Woord is ons veel geschonken. We hebben wat te bewaren en door te geven. Mogen wij daarin trouw zijn.

Zo ontvangen we dus door dicht bij dat Woord te blijven ook hoop en uitzicht. Ja zegt van t Spijker hier valt veel te leren van Calvijn... 'God maakt dood en Hij maakt levend'.

In Zijn hand ligt het herstel, zodat wij niet zullen wanhopen... Zo vlak na Pasen klinkt dit woord van Calvijn moedgevend. De kerk leeft niet zonder opstanding, je zelfs niet zonder vele opstandingen bij wijze van spreken.

God spreekt Zijn Woord... ook vandaag en dat heeft zijn uitwerking in ons persoonlijk leven jawel... maar ook in het kerkelijke leven...

Zeggen we nog steeds dat de tijd niet rijp is... Alsof de gelegen tijd daar ooit voor zal aanbreken.

Heden blokkeert de HEERE alle verdaging. IJver voor het huis van de HEERE verteerde de profeet. 's Heeren belang en zaak hebben altijd prioriteit.

Treffend was dat de Nederlandse kerken elkaar gevonden hebben te Emden in 1571 in een consensus doctrinae, een overeenstemming in de leer die fundamenteel zou blijven voor het kerkverband. Zo hebben zij elkaar toen gevonden. Midden in oorlogstijd, verdrukking en vervolging. Hebben wij zo'n tijd nodig dat God ons naar elkaar toe moet slaan?

Als er enig beroep op ons gedaan mag worden in Christus, indien er enige gemeenschap is des Geestes, laten we eensgezind zijn. Die werkelijkheid kan er slechts zijn, wanneer die gezindheid in ons is die ook in Christus Jezus was. We horen Hem bidden op weg naar het kruis: opdat zij allen één zullen zijn....

Het COGG wil daarom in gehoorzaamheid aan de Koning van de kerk, en in gehoorzaamheid aan het Woord van God en in overeenstemming met de gereformeerde belijdenis, gemeenschap en eenheid van gereformeerde kerkverbanden in NL bevorderen...

Een eenheid in waarheid, die zoals Boer zegt alleen in Christus te zoeken te vinden is.

De eenheid in Christus zegt hij dan dient een zichtbare gestalte aan te nemen in de eenheid van de gemeente van nu! Hoe? Zegt u. Alleen in de samenhang van deze twee brandpunten: de eenheid van de gemeente en volle tegenwoordigheid van God in Christus in de prediking

En met de profeet Haggai komt het Woord van de HEERE tot ons. Hoort des Heeren woord en verhardt uw hart niet. Wij hebben niet minder dan een kerkelijke levendmaking uit de doden en een bekering naar God toe in Christus nodig, biddend om de uitstorting van Gods Geest. Och dat U de hemelen scheurdet en nederdaalde.